

POHISEADUSLIKU ASSAMBLEE I. TOIMKONNA
 28. oktoobri 1991.a. istungi
 p r o t o k o l l nr. 9
 11.00 - 12.00

Osalesid: V. Salum,
 A. Sirendi,
 Ü. Vooglaid,
 H. Runnel,
 L. Hänni.

Päevakorras:

I. toimkonna teemadele I. lugemise käigus laekunud ettepanekute arutelu.

Preambula osas teeb T. Kork ettepaneku jätta ajalugu käsitlev tekstiosa välja.

Salum, toetudes H. Runneli luuletuse sõnastusele lükab selle ettepaneku tagasi väites ühtlasi, et ilma mineviku nimetamiseta on Eesti üks ajaloota ja peata rahvas.

Hänni ei nõustu sellise lähenemisega. Tema arvates saab ajaloose suhtumist väljendada ka märksõnade abil. Selliseks sõnaks on tema jaoks "taastada". Hänni lükab tagasi kõik siltekleepivad põhjendused ja tuletab meelde, et ta on algusest peale ajalugu käsitleva sätte vastu olnud. Pealegi ei alga Eesti ajalugu 1918. aastast.

Runnel on endiselt seisukohal, et seda hirmsat ideoloogiat, mille alla Eesti rahvas suruti, kandvad rahvad tuleb ära märkida. Niipalju peab julgust jätkuma. Ideoloogiline kriis on kohutav ja seda tuleb fikseerida. Isegi need riigid, kes on veel patusemad kui Eesti, on oma ajalugu fikseerinud.

Sirendi arvab ka, et tekst võiks sisse jääda. Ta on algusest peale sellel seisukohal olnud, kuid peab võimalikuks selle läbi hääletamise assamblee täiskogu istungil.

Vooglaid arvab, et Hännil on siiski õigus selles, et ajalugu tõesti ei alanud alles 1918. a.

Runnel leiab, et tuleb näidata, kust me tuleme, millisest surmast me oleme pääsenud ja vaevalt ellu jäänud, kui üldse jääme.

Sama ettepanek on Ü. Aaskivil, kes juhul, kui toimkond ei nõustu ajalugu käsitlevat tekstilõiku välja jätma, paneb selle ise alternatiivina hääletusele.

O t s u s t a t i: Jätta tekst muutmata ning ühtlasi T. Korgi ja Ü. Aaskivi ettepanekud rahuldamata.

Ettepanekutest üldsätete paragrahvi 2 osas on laekunud uus redaktsioon viimasele lõigule L. Vahtrelt, milles soovitatud lisada "rahu ajal".

Hänni teeb ettepaneku teha sellest lõigust eraldi paragrahv.

Sirendi peab selle tekstilõigu sissekirjutamist kohutavaks enesepettuseks. Tekstist selgub, et teiste riikide osas ei või vägesid olla, ÜRO või NATO osas jälle nagu võiks olla. Mingit kindlusetunnet see säte ei taga, aga eks ta või olla.

Runnel leiab, et võib-olla on siiski tarvis öelda, et me ei ühine sõjaliste blokkidega. Siis on enesepettus väiksem.

Samale tekstilõigule pakub uue redaktsiooni ka Kaido Kama sõnastuses: "Eesti Vabariik on neutraalne ega kuulu riikidevahelistesse sõjalistesse ühendustesse".

T. Kork pakub "Eesti Vabariik on sõjaliselt neutraalne ja blokiväline riik".

2.

Arutatakse kas täiendada H. Runneli esialgsele pakutud teksti.

Runnel ei ole nõus, jääb oma teksti juurde. Nüüd lubab Hänni teha uue redakstsiiooni lähtudes tehtud ettepanekutest ja senisest tekstist, et panna see alternatiivina hääletusele. Sellega nõutakse.

O t s u s t a t a k s e:

Teha paragrahvi 2 viimasest lõigust eraldi paragrahv 3 ja panna selle juurde alternatiiv järgmises sõnastuses:

"Eesti vabariik ei ühine sõjalistesse liitudesse ega luba oma riigi piirides mitte ühegi teise riigi sõjalisi tugipunkte, ühegi teise riigi sõjavägede viibimist ega läbiliikumist".

Sellega ühtlasi rahuldatakse T. Korgi ja K. Kama ettepanekud.

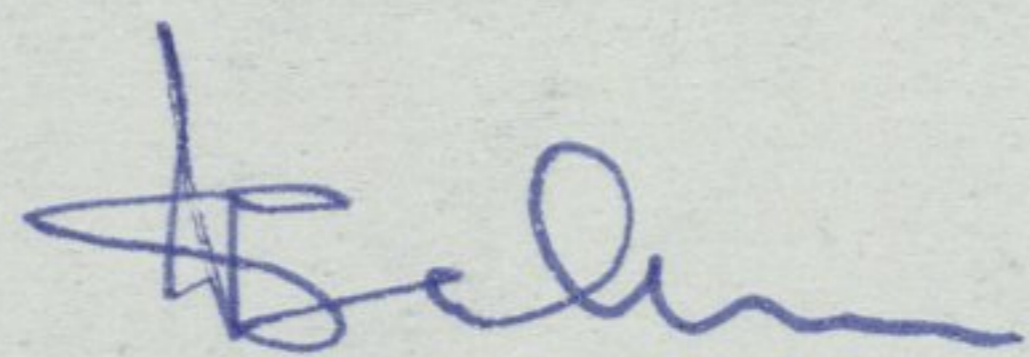
Arutatakse T. Korgi ettepanekut paragrahvi 2 esimesest lõigust maakondade loetelu välja jätmist.

O t s u s t a t i: loetelu välja jätta. Sellega rahuldatakse ka P. Kase varem esitatud ettepanek.

S. Sovetnikovi ettepanek Tartu rahulepingu viite välja jätmise kohta jäetakse rahuldamata.

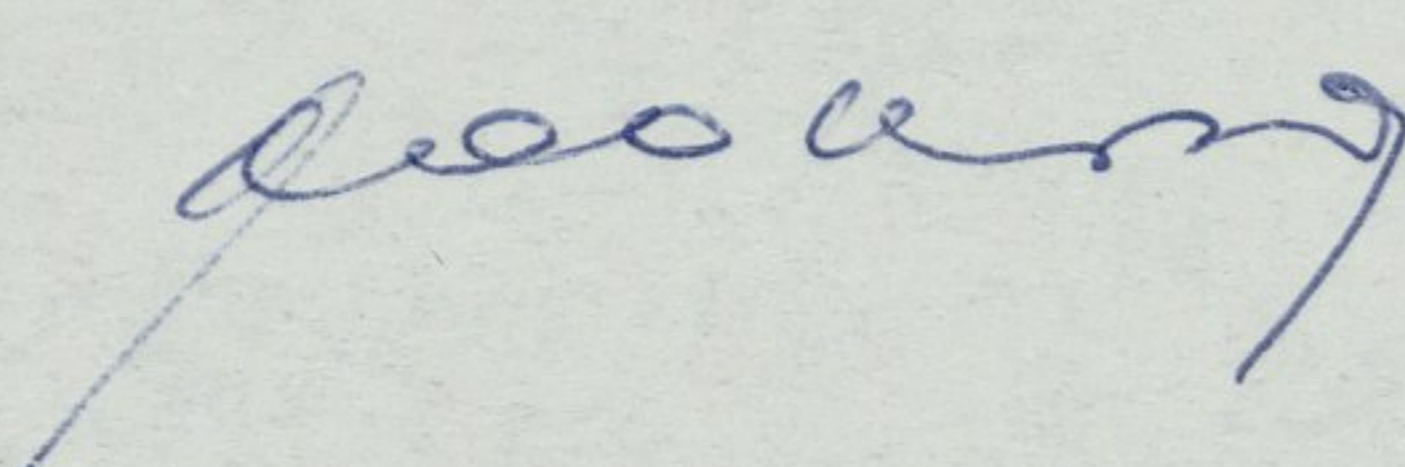
Arutelu o t s u s t a t a k s e jätkata järgmisel päeval.

Juhatas

V. Salum

Protokollis

S. Tooming